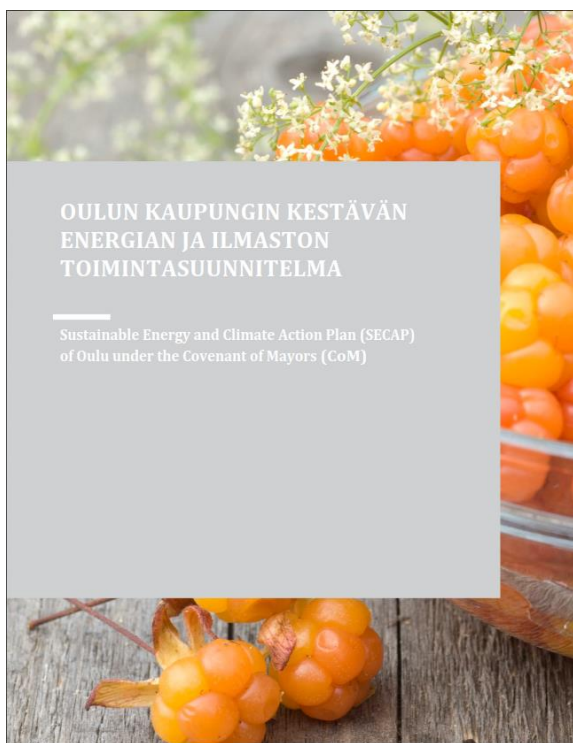

Tämä on Oulun seudun ilmastostrategian ja energiatehokkuuden seurantaan liittyvä katsaus. Katsaus julkaistaan 3 - 4 kertaa vuodessa.

Ilmastostrategiasta käytännön toimiin

4/2018

Oulun kaupungin kestävä energia- ja ilmastotoimintasuunnitelma (SECAP) hyväksytty

Oulun kaupunki on mukana kansainvälisessä Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastosopimuksessa (Covenant of Mayors for Climate and Energy), jonka tavoitteena on vähentää kaupungin kasvihuonekaasupäästöjä 40 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Sopimus edellyttää toimintasuunnitelman (SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan) laatimista kahden vuoden kuluessa liittymisestä. Sopimus on jatkoa eurooppalaisten kaupunginjohtajien ilmastosopimukselle, jonka kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteet ulottuvat vuoteen 2020. Teollisuuden päästöt on rajattu sopimuksen ulkopuolelle.

Sopimuksen päätavoitteena on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen erityisesti energiankulutusta vähentämällä, energiatehokkuutta parantamalla sekä uusiutuvien energiamuotojen käyttöä lisäämällä.

Toimintasuunnitelman mukaan Oulun kaupunki vähentää kasvihuonekaasupäästöjään vuoteen 2030 mennessä 27 toimenpiteellä, jotka on jaettu SECAP-sektoreiden mukaisesti kaupungin rakennuksiin ja toimintoihin, palvelurakennuksiin, asuinrakennuksiin, katuvalaistukseen, liikenteeseen sekä jätehuoltoon. Lisäksi on esitetty energiantuotantoon ja uusiutuvan energian käytön lisäämiseen sekä eheään yhdyskuntarakenteeseen ja toimintamallien muutoksiin liittyviä toimenpiteitä.

Laskelmien mukaan toimenpiteet ovat riittävät sopimuksen mukaisen päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi.

Uusi sopimus sisältää ilmastonmuutoksen hillitsemisen lisäksi myös ilmastonmuutokseen sopeutumiseen keskittyvän osion, jossa tarkastellaan riskejä ja haavoittuvuuksia sekä arvioidaan sopeutumisen nykytilannetta ja tunnistettuja sopeutumistoimia.

Toimintasuunnitelman ovat valmistelleet ympäristöohjelman seurantaryhmän nimeämä työryhmä ja konsultti Benviroc Oy. Toimintasuunnitelmaan on kirjattu ne tällä hetkellä tiedossa olevat toimenpiteet, joiden on katsottu olevan olennaisia kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä ja joihin kaupunki voi toiminnallaan vaikuttaa. Toimenpiteitä on kirjattu seuraaville vastuutahoille:

- Kiertokaari Oy
- Liikelaitos Oulun Tilakeskus
- Oulun Energia Oy
- Oulun rakennusvalvonta
- Oulun Satama Oy
- Oulun tekninen liikelaitos
- Oulun Tietotekniikka liikelaitos
- Oulun Vesi liikelaitos
- Sivistys- ja kulttuuripalvelut
- Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

Toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta raportoidaan Covenant of Mayors toimistoon. Hillintä-

Tämä on Oulun seudun ilmastostrategian ja energiatehokkuuden seurantaan liittyvä katsaus. Katsaus julkaistaan 3 - 4 kertaa vuodessa.

toimenpiteiden tilanteesta raportoidaan kahden vuoden välein ja tarkemmat päästölaskelmat laaditaan neljän vuoden välein.

Toimintasuunnitelman laatimista on ohjannut ympäristöohjelman seurantaryhmä, joka on hyväksynyt suunnitelman kokouksessaan 10.12.2018. Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitelman kokouksessaan 18.12.2018.

Oulun kaupungin uusi ympäristöohjelma valmisteilla

Oulun uutta kaupunkistrategiaa toteuttavan ympäristöohjelman työstäminen aloitettiin syksyllä. Ympäristöohjelmalle on tässä vaiheessa muotoutunut neljä painopistettä:

- Kasvamme kestävästi
- Toimimme resurssiinsaasti
- Luonto on voimavaramme
- Edistämme ympäristövastuullisuutta

Marraskuussa pidettiin neljä asiantuntijatyöpajaa, yksi kuhunkin painopisteeseen liittyen. Työpajoissa kaupungin eri alojen asiantuntijat saivat pohtia painopisteisiin liittyviä tavoitteita ja konkreettisia toimenpiteitä.

Työpajojen perusteella työstettiin materiaalia 15.11. pidettyyn työseminaariin, johon osallistui noin 60 kaupungin yhtiöiden, liikelaitosten ja hallintokuntien edustajaa. Ennen varsinaisen työskentelyn alkua kuultiin Turun kaupungin kehittämisspäällikön Risto Veivon puheenvuoro Turun toimista hiilineutraaliuden (v. 2029) saavuttamiseksi. Tämän jälkeen keskityttiin ryhmätyöskentelyyn.

Työseminaarin tulosten pohjalta ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä työstettiin taas eteenpäin ja 11.12. oli vuorossa päälliköille ja poliitikoille suunnattu seminaari, johon osallistui noin 100 henkilöä. Seminaariin oli kutsuttu poliittiset päättäjät ja liikelaitosten sekä hallintokuntien edustajia.

Tilaisuuden avasi yhdyskuntajohtaja Matti Matinheikki. Ennen ryhmätyöskentelyä neuvonantaja, poliitikko ja tietokirjailija Osmo Soininvaara pohti puheenvuorossaan aihetta Hiilineutraalius – mitä se vaatii kaupungilta ja mitä se mahdollistaa. Ryhmätyöskentelyn fasilitaattorina toimi Janne Antikainen MDI Oy:stä. Ryhmätöissä osallistujat antoivat uusia ajatuksia ympäristöohjelman jatkovalmisteluun.

Ympäristöohjelma valmistelu jatkuu tammikuussa kuntalaisseminaarina ja työpajoina, poliittiseen käsittelyyn ohjelma saadaan helmikuussa 2019.

Oulussa kehitetään vähähiilisyttä osana kansainvälistä hanketta (Making-City)

Seuraavan viiden vuoden aikana Oulu on mukana Horizon 2020 –ohjelman Smart Cities and Communities (SCC) –teeman mukaisessa laajassa kansainvälisessä EU-hankkeessa, jolla edistetään kaupunkien vähähiilisyystavoitteita.

Hankkeen pääkoordinaattorina toimii Cartifin tutkimuslaitos Espanjasta. Pilottikaupunkeina ovat Oulu ja Groningen (Hollanti). Lisäksi mukana on kuusi seuraajakaupunkia: Bassano del Grappa (Italia), Leon (Espanja), Kadikoy (Turkki), Poprad (Slovenia), Vidin (Bulgaria) ja Lublin (Puola) kumppaneineen.

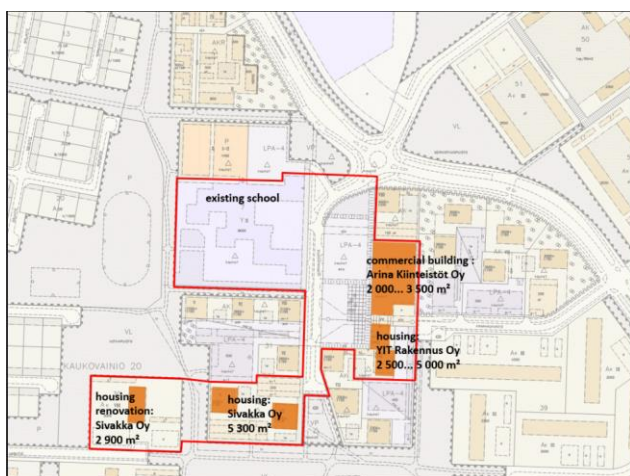
Oulun projektikonsortioon kuuluvat Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, Oulun Energia Oy, Oulun Sivakka Oy, YIT Rakennus Oy,

Tämä on Oulun seudun ilmastostrategian ja energiatehokkuuden seurantaan liittyvä katsaus. Katsaus julkaistaan 3 - 4 kertaa vuodessa.

Arinan kiinteistöt Oy, Jetitek Oy, VTT Oy ja Oulun yliopisto.

Oulussa ja Groningenissa suunnitellaan, toteutetaan ja testataan innovatiivisiin energiaratkaisuihin perustuvat pilottikohteet, joita kutsutaan PED (Positive Energy District) -alueiksi. Lisäksi mukana olevat kuusi seuraajakaupunkia ovat sitoutuneet suunnittelemaan yhden energiataseeltaan positiivisen asuinalueen hankkeen aikana hyödyntämällä Oulun ja Groningenin pilottien kokemuksia.

Oulun pilottikohde sijaitsee Kaukovainion keskuksessa, johon suunnitellaan ja rakennetaan innovatiiviseen energiaratkaisuun perustuva rakennusten kokonaisuus yhteistyössä projektikonsortion kanssa. Pilottikohteessa tuotetaan energiaa ja hyödynnetään hukkalämpöä siten, että kokonaisuus on vuositasolla mitattuna lähes energiaomavarainen. Hukkalämmön jakaminen korttelin kiinteistöjen välillä tapahtuu matalalämpöverkon ja sitä ohjaavan järjestelmän avulla. Kiinteistöjen lämmittämisessä hyödynnetään myös nykyisen kaukolämpöverkon paluupuolta. Kun kohde valmistuu, sen energiankulutusta mitataan ja seurataan kaksi vuotta.

Kaukovainion keskuksen pilotin rinnalla kehitetään ja testataan uusien innovatiivisten ja energiatehokkaiden ratkaisujen liiketoimintamalleja sekä edistään alueen sosiaalista kehitystä pienentämällä alueellista hiilijalanjälkeä ja osallistamalla kuntalaisia ja eri tahoja PED-konseptin kehittämiseen ja skaalattavuuden edistämiseen.

Kaupunkien ilmastotoimenpiteiden vaikutusarviointityökalu kehitteillä

Oulu, Espoo, Helsinki, Tampere, Turku ja Vantaa sekä HSY, SYKE ja Ympäristöministeriö ovat mukana esitutkimushankkeessa, jonka tarkoituksena on luoda tietopohja ja suunnitelma kaupunkien ilmasto-ohjelmien toimenpiteiden vaikutusarviointityökalun laadintaan. Tässä esitutkimusvaiheessa on tarkoitus lisäksi tuottaa näkemys siitä, mitä työkaluja voidaan jo nyt käyttää eri seurausten arviointiin ja mitkä niiden sovelluskohteet ovat. Työkalujen arvioinnissa otetaan huomioon niiden eri käyttäjäryhmät kuten suunnittelijat ja muut virkamiehet, poliitikot, elinkeinoelämän toimijat, sekä kuntalaiset.

Esitutkimuksen jälkeen tavoitteena on tehdä vaikutusarviointityökalu, jolla voidaan arvioida toimenpiteisiin liittyvät merkittävimmät suorat ja välilliset vaikutukset.

Kaupunkipyörät jo ensi kesäksi

Oulun yhdyskuntalautakunta on päättänyt, että Ouluun hankitaan kattava kaupunkipyöräjärjestelmä jo ensi kesäksi. Pyöräjärjestelmä hankitaan 10 vuoden sopimuksella. Pyöriä tulee yhteensä 600 kappaletta ja niille rakennetaan 60 asemaa eri puolille kaupunkia.

Tämän ilmastostrategian seurantaan liittyvän katsauksen on tehnyt Oulun seudun ympäristötoimi.

Yhteystiedot:

Maarit Talvitie, ilmastoasiantuntija
p. 040 670 5743

Katsaukseen liittyviä kysymyksiä ja kommentteja voi lähettää osoitteeseen [ilmasto\(at\)ouka.fi](mailto:ilmasto(at)ouka.fi)